

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อศึกษาระดับของความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1

2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาตามทัศนะของนักวิชาการ สำหรับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โดยมีทั้งสิ้นจำนวน 9 โรงเรียน ซึ่งมีนักเรียน นักศึกษา ทั้งสิ้นจำนวน 10,018 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 308) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการเปรียบเทียบอัตราส่วนของกลุ่มประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้นำเสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน จากโรงเรียนคาราสุมุทบริหารธุรกิจ และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลซึ่งได้แบบสอบถามครบตามจำนวน 375 ฉบับ เป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/S.D.) ค่าที (t - test) ค่าความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีเชฟเฟ้ (Scheffé method)

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) อายุ มากที่สุดเป็นนักเรียน นักศึกษาที่มีช่วงอายุระหว่าง 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 92.80 รองลงมาเป็นนักเรียน นักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.30 และนักเรียน นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.90

2) ระดับการศึกษา มากที่สุดเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 62.90 และนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 37.10

3) อาชีพของผู้ปกครอง มากที่สุดคือ อาชีพรับจ้าง / พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 37.90 อาชีพรับราชการ /

พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 9.10 และอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ อาชีพเกษตรกร กสิกร และประมง คิดเป็นร้อยละ 3.70

5.1.2 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงตามระดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

5.1.3 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาวิชาให้ข้อเท็จจริงที่มีความเชื่อถือได้ เนื้อหาวิชามีความครอบคลุมต่อการนำหลักสูตรวิชาชีพไปใช้ เนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรวิชาชีพ และค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ เนื้อหาวิชามีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน เนื้อหาวิชาเรียงตามลำดับความยากง่าย หลักสูตรมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน

5.1.4 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและให้คำปรึกษา ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยที่ดี และค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ครูผู้สอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียน ครูผู้สอนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ และปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ

5.1.5 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ภายใต้การดูแลและการแนะนำของครูผู้สอน กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนสายวิชาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรม

การเรียนการสอนสายวิชาชีพคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การใช้กระบวนการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตรวิชาชีพ กระบวนการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตรวิชาชีพ

5.1.6 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาชีพได้ง่ายขึ้น และค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน สื่อการเรียนการสอนช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.1.7 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อาคารเรียน อาคารประกอบการต่าง ๆ มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและอาคารประกอบการมีระบบการถ่ายเทอากาศที่ดี ระหว่างอาคารเรียน อาคารประกอบการ มีความสะดวกต่อการติดต่อประสานงาน และค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ จำนวนที่นั่งพักผ่อนภายในบริเวณโรงเรียนมีเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนจัดให้มีสนามกีฬาหรือโรงพลศึกษาไว้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน นักศึกษา โรงอาหาร มีความสะอาดถูกสุขลักษณะและพอเพียงกับจำนวนนักเรียน นักศึกษา

5.1.8 ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านวัดผลประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวัดผลประเมินผลมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ การวัดผลประเมินผลช่วยให้สามารถวินิจฉัยการเรียนการสอนได้ การวัดผลประเมินผลสามารถประเมินผล การเรียนการสอนของผู้เรียนได้ และค่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ การวัดผลประเมินผลสามารถจำแนกผู้เรียนได้ตามลำดับความสามารถ การวัดผลประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย การวัดผลประเมินผลทำให้ทราบถึงสถานะภาพของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

5.1.9 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.10 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.11 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียน การสอน และด้านวัดผลประเมินผล นักเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 จากการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมยงค์ บัวจุม (2542, หน้า 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของชลอ กมลพันธ์ (2542, หน้า 54 - 55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาในการบริหารโรงเรียนเทคนิคเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจในการบริหารโรงเรียนเทคนิคเจ้าพระยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัย ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน รวมถึงการจัดการสภาพแวดล้อมในการเรียนต่าง ๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการ

ของนักเรียน นักศึกษา และการวัดผลประเมินผลไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากครูผู้สอนขาดความรู้ด้านเทคนิควิธีการวัดผลประเมินผล

สำหรับความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่พบจากการวิจัยในแต่ละด้าน อภิปรายผลดังนี้

1) ด้านหลักสูตร พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและอยู่เป็นอันดับที่สอง สอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มศิริ จุ้ยสุขะ (2546, หน้า 123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระบบปกติและนักเรียนระบบทวิภาคีที่มีต่อการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งระบบปกติและระบบทวิภาคีมีความคิดเห็นด้านหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดแผนการเรียน โดยรวมมีวางแผนกับสถานประกอบการนั้นอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของปาลิต ปราณิจิตต์ (2545, หน้า 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพจำแนกออกไปในด้านหลักสูตรและเนื้อหาส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัย ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากนี้เนื้อหาวิชาที่ต้องมีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรจะต้องกำหนดความยากง่ายของเนื้อหาวิชาโดยการเรียงลำดับความยากง่าย และหลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย ดังที่พงส์ ทรดาล (Pong Horadal, 1987, p. 73-78) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตของอาชีวศึกษาในประเทศไทยในอีก 9 ปี โดยใช้เดลฟาย ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยสรุปได้ว่า หลักการต้องมีแนวโน้มที่เป็นไปได้ คือ สามารถนำไปประกอบอาชีพในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การเรียนด้านทฤษฎีและปฏิบัติต้องมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี นอกจากนี้หลักสูตรควรเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีโดยพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและความต้องการของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับสันต์ ธรรมบำรุง (2527, หน้า 6) ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา สอดคล้องกับทาบ (Taba, 1962, p. 422) ที่กล่าวไว้ว่า เนื้อหาวิชาเป็นรายละเอียดของสาระความรู้ที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชาโดยต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา

ควรเรียงตามลำดับความยากง่าย และต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหาวิชา (Contents) เป็นการเลือกสรรโดยจัดเนื้อหาวิชาความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับสังค อุทรานันท์ (2529, หน้า 70) ที่กล่าวว่า เนื้อหาวิชาที่สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการสอนที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการเลือกเนื้อหาสาระวิชาที่นำมาสอนจึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียน และต้องมีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย ถ้าเนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความง่ายเกินไป ผู้เรียนก็จะไม่เกิดการเรียนรู้แต่อย่างใด แต่ในทางตรงข้ามกัน หากเนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความยากจนเกินไป หรือ ไม่มีความต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เนื้อหาอันนั้นก็จะเป็นอุปสรรคที่ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ให้เข้าใจได้

2) ด้านครูผู้สอน พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่เป็นอันดับที่หนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของเรณู สัจจะเวท (2546, หน้า 49) ได้ทำวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายชื่อว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมยงค์ บัวจุม (2542, หน้า 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งครูผู้สอนจะให้ความเป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่ดีกับผู้เรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังมีความสามารถในการอธิบายได้อย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและให้คำปรึกษา ดังที่ ปริชญญา ปาลกะวงษ์ ณ ออยุธยา (2542, หน้า 127-128) กล่าวว่า ครูผู้สอนที่มีความรู้ทางเนื้อหาวิชาอย่างเดีวย่อมไม่เพียงพอ ผู้สอนจะต้องรู้จักสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน สภาพการเรียนด้วย โดยการนำเทคนิคในการสอนและวิธีสอนที่ดีไปใช้ให้ได้ผลในชั้นเรียน การสอนสนุกสนาน ครูผู้สอนสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพของชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับ ทวีป อภิลิทธิ (2539, หน้า 177-178) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของครูที่ดีนั้น ควรมีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ซักถามตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาหารือแก่นิสิตทั้งในและนอกเวลาเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เลห์มันน์ และมีห์เรนส์ (Lehmann and Mehrens, 1971, p. 136) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะ

ของครูในอุดมคติจากนิสิต วิทยาลัยเวสต์เทิร์น วอชิงตัน พบว่า ครูในอุดมคติควรมีลักษณะ คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวาง และค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ มีความสนใจและกระตือรือร้นในวิชาที่สอน มีความยืดหยุ่นสามารถกระตุ้นและสามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้เตรียม การสอนเป็นประจำ ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง และคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โคแกน (Cogan, 1975, p. 135-139) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษาทำให้การเรียนของนักศึกษาคืบขึ้น ยิ่งอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันมากนักศึกษามีโอกาสพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสูงสุดมากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมองเห็นการเรียนเป็นงานประจำกิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาคืบขึ้น

3) ด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและอยู่เป็นอันดับที่สาม สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร รุ่งน้อย (2546, หน้า 47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตการศึกษา 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการบัญชี ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมยงค์ บัวจุม (2542, หน้า 83) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนสาขาวิชาชีพต้องคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้นั้นต้องมีความหลากหลาย และมุ่งเน้นให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้นต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรอีกด้วย ดังที่ โปแพม และเบคเกอร์ (Popham and Baker, 1970, p. 7-8) กล่าวไว้ว่า การสอนของครูนั้นไม่ว่าจะสอนอย่างไร หรือมุ่งที่จะอะไรก็ย่อมจะต้องมีรูปแบบของการสอนทั้งสิ้นโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ รูปแบบของการสอนโดยอิงแนวทางเป็นแบบการสอนที่ผู้สอนจะเตรียมการสอนโดยกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ไว้อย่างครบถ้วนว่าในช่วงโมงที่ตนจะต้องสอนนั้นจะต้องทำอะไร วิธีการสอนเป็นแบบใด จะจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด และรูปแบบของการสอน โดยอิงเป้าหมายเป็นรูปแบบการสอนที่ครูยึดจุดมุ่งหมายของการสอนเป็นหลักแล้วดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับ ปรีชา เศรษฐีจิตร (ม.ป.ป., หน้า 72-73) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดี เป็นการสอนที่ไม่ถือหลักการเป็นบรรทัดฐานตายตัว แต่คำนึงถึงความเหมาะสม การสอนโดยมีความมุ่งหมายที่แน่นอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมุ่งการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนเกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ช่วยให้ผู้เรียนใช้การสังเกตพิจารณา ค้นคว้าหาเหตุผล และสอนให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ในหมวดวิชาเดียวกัน สอดคล้องกับ สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543, หน้า 26-29) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเริ่มมีการปรับเปลี่ยนเพื่อแสวงหาวิธีการที่น่าจะดีที่สุดกว่าที่เป็นอยู่ และทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และตัวผู้เรียน จะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวครู ผู้สอนเอง จะต้องปรับบทบาทและวิธีการสอนของตน เพื่อเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้มากกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำ ครูจึงควรพิจารณาทบทวนและปรับเปลี่ยนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน สอดคล้องกับปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 ข, หน้า 63) กล่าวว่า วิถีการสอนอาชีวศึกษานั้นมีหลายวิถี แต่ละวิถีจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามบทบาทกิจกรรมและลักษณะของกลุ่มผู้เรียน

4) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและอยู่เป็นอันดับที่ห้า สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ พูนกล้า (2542, หน้า 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเทคนิคพะเยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์ และบรรยากาศโดยทั่วไป สรุปโดยรวมการจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมยงค์ บัวจุม (2542, หน้า 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัย สารพัดช่างภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัยด้านสื่อการเรียนการสอนและวัสดุครุภัณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้นั้นยังไม่สามารถที่จะสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจได้ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนได้จัดให้มีในคาบเรียน นอกจากนี้ สื่อการสอนที่ครูผู้สอนนำมาใช้นั้นยังไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาในเรื่องของความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ดังที่ สุจริต เพียรชอบ

(2533, หน้า 220-221) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้สื่อการสอนช่วยให้การเรียนการสอนเร้าให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ สอดคล้องกับ ชีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ (2544, หน้า 10) กล่าวว่าไม่ว่ายุคใดสมัยใด สื่อการเรียนการสอนย่อมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เสมอ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้ผู้สอนในการจัดสื่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ ให้การผลิตสื่อทุกประเภทพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต ผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้สอนจะต้องจัดหาสื่อที่หลากหลาย สื่อที่ผู้เรียนจับต้องได้โดยตรง ไม่ใช่สื่อที่ครูใช้แต่เพียงผู้เดียว เป็นสื่อที่ผู้เรียนจะต้องค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าเป็นสื่อที่ครูคอยบอกคอยป้อนให้ตลอดเวลาเป็นสื่อที่เรียนรู้ได้ดี เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลและเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสอดคล้องกับ วาสนา ชาวหา (2533, หน้า 17) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการเลือกสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า การเลือกสื่อการเรียนการสอนนั้นต้องเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ ต้องมีประสิทธิผลทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในรายวิชาต่าง ๆ ได้ ต้องประหยัดเมื่อพิจารณาในเรื่องของการลงทุนในการจัดทำสื่อตลอดจนระยะเวลาในการทำงานด้วย สอดคล้องกับ สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534, หน้า 49) ได้กล่าวถึงการเลือกสื่อการเรียนการสอนว่าอาจใช้หลักเกณฑ์ง่าย ๆ คือ เลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตรงกับเนื้อหา น่าสนใจ เหมาะกับวัยผู้เรียน และสะดวกต่อการใช้และการเก็บรักษา

5) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและอยู่เป็นอันดับที่หก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ พูนกล้า (2542, หน้า 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัย เทคนิคพะเยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่ และบริเวณโดยทั่วไปของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา สรุปโดยรวมการจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของชลอ กมลพันธ์ (2542, หน้า 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาในการบริหารโรงเรียนเทคนิคเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางและอยู่เป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปริมาณของนักเรียน นักศึกษาที่สนใจที่จะศึกษาต่อในสายวิชาชีพที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีจึงทำให้สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองความต้องการในด้านของสภาพแวดล้อมในการเรียน อาทิ จำนวนอาคารเรียน สนามกีฬาหรือโรงพลศึกษา ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาดต่าง ๆ รวมถึงสถานที่นั่งพักผ่อนภายในบริเวณสถานศึกษาที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, หน้า 67) ได้ให้ความสำคัญของอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนว่า นอกจากจะอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานทางการศึกษาในด้านการเรียนการสอนแล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและสติปัญญาของนักเรียนเป็นอย่างมาก การกำหนดแผนผังอาคาร การจัดบริเวณและการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้สนองตอบการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็กโดยหลักการแล้วจะไม่นิยมการวางรูปแบบตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปร่าง ขนาดทรวดทรงเพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอนและการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม หากนักเรียนได้พบเห็นสภาพบรรยากาศที่ดียิ่งจะเป็นการกระตุ้นเร้าทางสติปัญญา เสริมพัฒนาการทางสุนทรีย์และความซาบซึ้งในความงาม เมื่อเติบโตก็จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมได้โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีต ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากโรงเรียนในช่วงพัฒนา บุคลิกภาพการจัดสภาพห้องเรียนในลักษณะนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของสิ่งเร้าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ สอดคล้องกับสวัสดิ์ สายประสิทธิ์ (2531, หน้า 628) ที่กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวให้ผู้สัมผัสมีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้น เป็นการปรุงแต่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศโน้มนำความรู้สึกของเด็กให้มีความสงบ เห็นสิ่งดีงามในธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชีวิต มีความพึงพอใจที่จะเรียน ทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลได้ง่าย สอดคล้องกับ อนันต์ นามทองตัน (2534, หน้า 7) ที่กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้นเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวสมาชิกในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้น ทำให้เกิดความรู้สึก ทศนคติต่อโรงเรียนทั้งทางบวกและทางลบ ความรู้สึกทางบวกจะทำให้เกิดความประทับใจ อบอุ่นใจ พอใจ และความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ ตลอดจนมีความภูมิใจที่ได้เข้ามาอยู่ร่วมเป็นสมาชิก ส่วนทางลบนั้นทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย หมางเมิน เกิดจากความเฉยเมย ปราศจากความเป็นเจ้าของ และสอดคล้องกับ อัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 145) ที่กล่าวไว้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้นเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวให้มีผู้สัมผัสได้มีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ โรงเรียนจึงต้องมีการปรับปรุง แต่งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อโน้มนำความรู้สึกของนักเรียนให้พอใจที่จะเรียนและอยากเรียน

6) ด้านวัดผลประเมินผล พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและอยู่เป็นอันดับที่สี่ สอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มศิริ จุ้ยศุขะ (2546, หน้า 125) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระบบปกติและนักเรียนระบบทวิภาคีที่มีต่อการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา

เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งระบบปกติและระบบทวิภาคีมีความคิดเห็นด้านการวัดผลประเมินผลตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพนา บัวจุม (2544, หน้า 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต กองการศึกษาอาชีวกรรมอาชีพศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ตด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนขาดความรู้ทางด้านเทคนิควิธีในการวัดผลประเมินผลจึงส่งผลให้การวัดผลประเมินผลนั้น ไม่ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูผู้สอนควรคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ดังนั้นครูผู้สอนควรใช้เครื่องมือการวัดผลประเมินผลให้มีความหลากหลาย เพื่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนจะได้เพิ่มสูงขึ้น ดังที่ อดุลย์ วิริยเวชกุล และคณะ (2541, หน้า 180) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ซึ่งจะมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ จะแสดงผลของการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่าผู้เรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากการที่ได้เรียนไปแล้ว โดยนำผลที่ผู้เรียนทำข้อสอบได้กับคำตอบของครูที่เตรียมไว้ คะแนนที่ได้จากการวัดผลจะบอกว่า เก่งหรือไม่ดีหรือไม่ การวัดผลและประเมินผลจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำการวัดและประเมินผล การเรียนหรือการปฏิบัติงานของนักศึกษาว่าได้ผลแค่ไหน หรือต้องปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับ สุธีระ ทานตวนิช (2532, หน้า 103) ที่กล่าวว่า การวัดผลหลาย ๆ อย่างควรมีความหลากหลายในการวัด เช่น วัดความรู้ วัดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ จะต้องทำบ่อย ๆ จึงจะเกิดประโยชน์แก่การเรียนรู้ของเด็ก และสอดคล้องกับ ไพศาล หวังพานิช (2530, หน้า 4-5) ที่กล่าวว่า การวัดผลการศึกษาเกิดขึ้นเนื่องจากการยอมรับความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างระหว่างบุคคล คือเชื่อว่าคนเราเรียนรู้ได้ไม่เท่ากันในเวลาที่เท่ากัน และเชื่อว่าคนเราเรียนรู้ได้เท่ากันในเวลาที่เท่ากัน

5.2.2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนา บัวจุม (2544, หน้า 74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต กองการศึกษาอาชีวกรรมอาชีพศึกษา พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่าง

ภูเก็ตที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่าง ภูเก็ตโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนมยงค์ บัวจุม (2542, หน้า 62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัย สารพัดช่างภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ตที่มีระดับอายุต่างกัน คือ น้อยกว่า 25 ปี กับ ตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียน นักศึกษาที่มาเรียนสายวิชาชีพส่วนใหญ่ มีความสนใจและต้องการมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพทั้งนี้ก็จะนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการเรียนไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาธุรกิจของครอบครัวที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากพื้นฐานของความต้องการและความรู้สึกที่คล้ายคลึงกันเมื่อได้มาเรียนสายอาชีพแล้วจึงมีความพึงพอใจไม่ต่างกัน

5.2.3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร รุ่งน้อย (2546, หน้า 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตการศึกษา 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบนักเรียนที่ระดับชั้นปีที่เรียนต่างกันมีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ แดงใหญ่ (2546, หน้า 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาระดับ ปวช. และปวส. ที่มีต่อกิจกรรมนักเรียนในภาพรวมปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนโดยทั่วไปนั้น มีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการศึกษาสายวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของนักเรียน นักศึกษาได้อย่างเหมาะสมจึงเป็นผลทำให้นักเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 1 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจ

ต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านวัดผลประเมินผล นักเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร รุ่งน้อย (2546, หน้า 68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเขตการศึกษา 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความมุ่งหวังในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของบุตรหลานแตกต่างกัน จึงเป็นผลให้นักเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพแตกต่างกัน ดังที่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ได้ระบุในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน คือ หลักสูตรมุ่งที่จะให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านวัดผลประเมินผล มีดังนี้

1) ด้านหลักสูตร

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 1 ควรจัดให้มีหลักสูตรรายวิชาที่เปิดสอนที่หลากหลายเนื้อหาวิชาควรมีความทันสมัย และควรปรับปรุงเนื้อหาของบางรายวิชาที่มีความซ้ำซ้อนกัน ตลอดจนควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนในหมวดวิชาเลือกเสรี

2) ด้านครูผู้สอน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลายโดยนำหลักของเหตุผลมาช่วยในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและให้คำปรึกษานอกเวลาเรียน

3) กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรเน้นให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้โดยจัดให้มีการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งควรนำสื่อหรือนวัตกรรมอื่น ๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรายการสอนและเนื้อหาต่าง ๆ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการศึกษาคูงานในระหว่างที่ กำลังศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์จากการศึกษาคูงานจากสถานประกอบการโดยตรง ตลอดจนควรให้มีเวลาพักระหว่างคาบเรียนในกรณีที่ต้องเรียนมากกว่าหนึ่งคาบเรียนขึ้นไป

4) ด้านสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรแจกเอกสารต่าง ๆ เช่น ใบความรู้ ใบงาน ฯลฯ ที่จะนำมาใช้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ มาก่อนจะได้ง่ายต่อการสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่จะนำมาจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนสอนนั้นควรมีความทันสมัย

5) ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรจัดให้มีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬาไว้คอยให้บริการอย่างเพียงพอ ควรจัดให้มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนให้เพียงพอ กับจำนวนของผู้เรียน นอกจากนี้ควรจัดให้มีสถานที่จอดรถสำหรับผู้เรียนอย่างเหมาะสม ควรปรับปรุงความสะอาดของโรงอาหาร ตลอดจนเพิ่มจำนวนร้านอาหารในโรงอาหารให้มีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนของผู้เรียน ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เรียนนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีห้องต่าง ๆ เช่น ห้องถ่ายเอกสาร ห้องพยาบาลและควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ไว้คอยให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ตลอดจนห้องสมุดควรมีหนังสือที่ทันสมัยซึ่งมีจำนวนเพียงพอ และตรงกับความต้องการของผู้เรียน รวมถึงภายในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ควรติดตั้งนาฬิกาแขวนไว้

6) ด้านวัดผลประเมินผล

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ควรให้มีการแจ้งเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการวัดประเมินผลในแต่ละรายวิชาให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า นอกจากนี้ในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนทุกครั้งควรมีการแจ้งผลคะแนนให้ผู้เรียนทราบทุกครั้ง และกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชานั้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซ่อมในจุดประสงค์ที่ไม่ผ่าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นและทำการเปรียบเทียบ
- 2) ควรศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา โดยแบ่งออกตามสาขาวิชาที่ศึกษาและทำการเปรียบเทียบ
- 3) ควรศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาชีพของผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานประกอบการ และชุมชน เป็นต้น